

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ (UNEC)**

FAKÜLTƏ:İQTİSADIYYAT VƏ İDARƏETMƏ

Təsdiq edirəm:
“İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar”
kafedrasının müdiri i.f.d. dos. E. Q. Məmmədov
tarix protokol

**“DEMOQRAFİYA VƏ MƏŞĞULLUQ” FƏNNİ ÜZRƏ
İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI**

FƏNN HAQQINDA MƏLUMAT

Fənnin kodu: 00227
Fənnin növü: seçmə
Tədris ili: 2025/2026
Fənnin tədris semestri: payız
Fənnin tədris forması: əyani
Tədris dili: Azərbaycan
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Qrup: -
Tədris yükü: 60 (30/30)
Kredit sayı: 4 kredit
Kafedra: «İctimai idarəetmə və sosial innovasiyalar»

II. MÜƏLLİM HAQQINDA MƏLUMAT

Fənni tədris edən müəllim: i.e.d.,dos.Qurbanova Fəridə Əhməd qızı
E-mail ünvanı: ferida.qurbanova@mail.ru
İş telefonu: 012-564-05-37
mobil: 0503454445
Tələbələr üçün qəbul vaxtları: I vəV günlər 10.00-14.00-dək

FƏNNİN TƏSVİRİ

İqtisadiyyat və kadrların idarə edilməsi sahəsində mütəxəssislərin peşə hazırlığında “Dемоqrafiya və məşğulluq” kursu xüsusi yer tutur.

Dемоqrafiya və Məşğulluq UNEC bakalavr tələbələri üçün bir semestrlik kursdur. Kurs tətbiqi nəzəriyyə və empirik təhlilə əsaslanır. Kurs nəzəriyyə ilə dövlət siyasəti arasındakı əlaqəni vurğulayır. Müzakirə olunan mövzular aşağıdakılardır: keçmişdən bu günə qədər demoqrafik dəyişikliklər, əhalinin demoqrafik tarixi, doğum, ölüm, əhalinin qocalması və gözlənilən ömür uzunluğu sahəsində dövlət siyasəti, nikahlar, ailə quruluşu, iqtisadi kateqoriya kimi məşğulluq, struktur, formalar məşğulluq və məşğulluğun gender aspektləri, işsizlik, urbanizasiya, miqrasiya, məşğulluğun idarə edilməsi və əmək bazarının dövlət tənzimlənməsi.

KURSUN ƏSAS MƏQSƏDİ

. Tələbələri demoqrafiya və məşğulluq kimi maraqlı tətbiqi elm sahəsi ilə tanış etmək, tələbələrdə demoqrafik inkişafın ümumi prinsipləri, demoqrafiyaya əsas yanaşmalar və müasir demoqrafik vəziyyətin öyrənilməsi haqqında anlayışlarını formalaşdırmaqdır.

Kursun ideyası ondan ibarətdir ki, demoqrafiya və məşğulluq real iqtisadi və demoqrafik davranışı (bir sıra teoremlər deyil) izah etmək üçün nəzərdə tutulmuş empirik bir elmdir. Bundan əlavə, demoqrafik proseslərə bir sıra mühüm iqtisadi siyasət və institutlar təsir edir - məşğulluq, onun gender aspektləri, işsizlik, məşğulluğun idarə edilməsi, əmək bazarının dövlət tənzimlənməsi, ailə və ev təsərrüfatı strukturu və s.

ÖYRƏNİLMƏNİN NƏTİCƏLƏRİ:

Tələbələr tərəfindən fənnin mənimsənilməsinin əsas vəzifələrinə aşağıdakılar daxildir:

- müasir dünyada baş verən demoqrafik proseslərin meyilləri və amilləri haqqında anlayışın formalaşdırılması;
- əhali haqqında məlumat mənbələrinin təhlili vərdişlərinə, demoqrafik göstəricilərin hesablanması üsullarına yiyələnmək;

- sosial-demoqrafik proseslərin təhlili üçün ümumi elmi əsaslandırma və modelləşdirmə üsullarını tətbiq etmək bacarığının formalaşdırılması;
- demoqrafik proseslərin dinamikasının proqnozu;
- tələbələrin şəxsi potensialının, onların sosial məsuliyyətli davranışa həvəsinin inkişafı və aktuallaşdırılması, onlarda fəal vətəndaşlıq və peşəkar mövqenin formalaşdırılması.

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MÖVZULARI

Fənn 15 müəzərə mövzusunə ibarətdir. 15 mövzunun hər birinə 4 saat (2saat müəzərə və 2 saat seminar-məşğələ olmaqla) vaxt ayrılır.

FƏNN DEMOQRAFIYA VƏ MƏŞĞULLUQ:

Mövzu 1.Fənnə giriş

Mövzu 2.Keçmişdən bu günə böyük demoqrafik dəyişikliklər

Mövzu 3. Demoqrafiya elminin nəzəri əsasları

Mövzu 4.Demoqrafik məlumatların mənbələri

Mövzu 5. Əhalinin təbii artımı ilə bağlı dövlət siyasəti

Mövzu 6. Əhalinin ölümü, qocalması və gözlənilən orta ömür müddəti

Mövzu 7.Nikahlar, ailə strukturu və ev təsərrüfatları

Mövzu 8.Məşğulluq iqtisadi kateqoriya kimi

Mövzu 9.Məşğulluğun strukturu və formaları

Mövzu 10.Məşğulluğun gender aspektləri

Mövzu 11. İşsizlik və sosial vəziyyət

Mövzu 12. Urbanizasiya

Mövzu 13. Miqrasiya

Mövzu 14. Özünüməşğulluq

Mövzu 15. Məşğulluq və sosial iş əlaqəsi

KORREKVİZİTLƏR:

- Mikroiqtisadiyyat

- Statistika

VIII. FƏNNİN TƏDRİSİ METODİKASI

Kursda aşağıdakı təlim üsul və formalarından istifadə olunur:

- Müəzərələr

- Seminarlarda problemlərin həlli və müzakirəsi

- Kompüter laboratoriyalarında müstəqil iş (Excel və STATA proqramlarında ev tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi, iqtisadi məlumatlarla işləmək, internetdə tədqiqatların aparılması)

- Ədəbiyyatla müstəqil iş

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ

Fənn üzrə bütün müəhazirə mətnləri, təqdimatlar, müzakirə sualları və tapşırıqlar elektron formatda Universitetin saytında “Virtual universitet” bölməsində (www.unec.edu.az), müəllimin şəxsi kabinetində yerləşdirilmişdir.

	Mövzular	Mövzunun əsas məzmunu	Ədəbiyyat
1.	Fənnə giriş	Demoqrafiya və məşğulluq problemlərinin öyrənilməsinə ümumi baxış. Müasir dövrdə demoqrafiya və qarşılıqlı əlaqəsi. İqtisadi inkişafın demoqrafik proseslərə təsiri	Albert JACQUARD (19*7) <i>Cinq milliards d'hommes dans un vaisseau</i> , Éditions du Seuil. Hervé LE BRAS (zooç) <i>L'adieu aux masses</i> . Démographie et politique, Ed. l'Aube
2.	Keçmişdən bu böyük günə demoqrafik dəyişikliklər	Dünyada demoqrafik inqilablar. Demoqrafik inqilabların sosial nəticələri: evlilik, qocalıq, gənclik. Bu gün dünya əhalisi. 5-ci demoqrafik inqilabdan gözlənilənlər	Jacques VERON (Dir.) (2010) France MESLÉ, Laurent TOULEMON <i>Dictionnaire de démographie et des sciences de la population</i> , Armand Colin, Paris. Lucien BUISSON (1gg8) <i>yo mots clés — La population</i> , PEMF
3.	Demoqrafiya elminin nəzəri əsasları	Giriş 1. Dünyada demoqrafik inqilablar 2. Demoqrafik inqilabların sosial nəticələri: evlilik, gənclik 3. Bu gün dünya əhalisi 4. 5-ci demoqrafik inqilabdan gözlənilənlər	Cem BEHAR (1g82) « Nüfusbilimin Nesnesi », <i>Toplum Ve Bilim</i> , Sayı: 1/ Ferhunde ÖZBAY (2010) « Türkiyə'de Ulus-devlet, Gözetim ve Nüfusbilgisi », <i>Toplum Ve Bilim</i> , Sayı: 118
4.	Demoqrafik məlumatların mənbələri	1. Əhali haqqında düşüncələr 2. Qədim Yunanıstanda “ideal əhali” ax Aristotel 3. Xristian orta əsrlərində əhalinin icmal 4. Merkantilistlər, Fiziokratlar, Adam S həddindən artıq çoxalması problemi 5.19-cu əsrdə Qərbi Avropada transformasiyalar 6. Maltus və onun rəqibləri	<i>Dop; urganlik Hizinin Mekansal Dnjyiliçi</i> , CoÇrafi Bilimler Dergisi Cilt: 2 Sayı: 2; E. Murat ÖZGÜ R (zooç) <i>Türkiyə'de Topmla</i>
5.	Əhalinin təbii artımı ilə bağlı dövlət siyasəti	1. Əhali haqqında düşüncələr 2. Qədim Yunanıstanda “ideal əhali” ax Platon, Aristotel 3. Xristian orta əsrlərində əhalinin icmal 4. Merkantilistlər, Fiziokratlar, A əhalinin həddindən artıq çoxalması Problemi 5.19- cu əsrdə Qərbi Avropada demoqrafik da transformasiyalar	Ablert JAASCQUARD (1987) <i>Cinq milliards d'hommes dans un vaisseau</i> , Éditions Seuil. BR (2005) <i>L'adieu aux masses</i> . Démographie and Politique, Ed. l'Aube

		6. Maltus və onun rəqibləri	
6.	Əhalinin ölümü, qocalması və gözlənilən ömür uzunluğu	1. Ölüm göstəricilərindəki fərqlər səbəbləri 2. Kişilərdə yüksək ölüm 3. Ölümdə sosial bərabərsizlik: qruplar və istehsalat qəzaları 4. Körpə və uşaq ölümü 5. Əhalinin qocalması və qocalma problemlər 6. Avropada yaşlı əhali 7. Yaşlılar üçün sosial siyasət 8. Ömür müddəti	Antonova, L. Demografiya: tədqiqat metodu. Fayda. Ural. feder. un-t. Yekaterinburq: Ural nəşriyyatı. universitet, 2014.
7.	Nikahlar, ailə strukturu və ev təsərrüfatları	1. Evlilik nümunələrinin dəyişdirilməsi 2. Evlilik və məhsuldarlıq arasındakı fərq 3. Evlilik yaşının artırılması 4. Boşanma 5. Ailə və ev təsərrüfatları 6. Türkiyədə ev təsərrüfatı quruluşu	1. AVNIE IDAL (1994), La pensée démographique: doktrinalar, nəzəriyyələr və əhali siyasəti, PUG, Grenoble.
8.	Məşğulluq iqtisadi kateqoriya kimi	Məşğulluq: tərif, əhatə dairəsi və iqtisadiyyatda yeri 2. Məşğulluğun növləri və onların xüsusiyyətləri 3. Məşğulluğun antipodu kimi işsizlik 4. Cəmiyyətdə məşğulluğun genişlənməsi və tədbirləri	Annie VIDAL (2002), Démographie: Elements d'analyse and évolution du peuplement, Presses Universitaires de Grenoble, Grenoble. 3. Georges TAPINOS (1996), La Démographie, Ed. de Fallois, Paris.
9.	Məşğulluğun strukturu və formaları	1. Cəmiyyətdə məşğulluğun strukturunu təşkil edən faktorlar 2. Məşğulluq formalarının mahiyyəti və xüsusiyyətləri 3. Qeyri-rəsmi məşğulluq 4. Qeyri-rəsmi məşğulluğun miqyası üçün dövlət tədbirləri.	Georges TAPINOS (1996), La Démographie, Ed. de Fallois, Paris. 4. Georges TAPINOS (1997), Demografiyanın elementləri: Təhlil, sosial-iqtisadi və əhalinin tarixinin müəyyənediciləri, Armand Kolin, Paris.
10.	Məşğulluğun gender aspektləri	1. Qadınlar üçün bərabərsizlik sahələri 2. Gender hüquqsuzluğunun səbəbləri 3. Məşğulluğun beynəlxalq normalar işığında "gender" kontekstində öyrənilməsi (müasir tədqiqat) 4. Müxtəlif bərabərsizliklər Nəticə və tövsiyələr	Bilim, No.66, ss. Tapinos (1996), La Yeni Kentilər ve Kentin Yeni Toplum ve Yoksulları' 106-119 ait projeksiyonlar" Armand Kolin, Sema Erder(1995). 2000 Yılında Paris.
11.	İşsizlik və sosial vəziyyət	1. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində işsizliyin mahiyyəti və rolu 2. İşsizliyin növləri və formaları xüsusiyyətləri 3. İşsizliyin olduğunu müəyyən edən faktorlar və amillər. 4. İşsizliyin təbii dərəcəsi	İstanbul: Demographie, Ed. de Fallois, Paris.. Georges TAPINOS (1997), Demografiyanın elementləri: Təhlil, sosial-iqtisadi və əhalinin tarixinin

		5. İşsizlik və əmək bazarı siyasətinə yanaşmalar 6. İşsizlikdən sığorta	Sabiha GÜZEL (19e75) “müəyyənediciləri, 2000 yılında Türkiye İstanbul nüfusuna
12.	Urbanizasiya	1. Urbanizasiya və onun qitələr üzrə 2. Şəhərlərdə əhalinin sürətli və intənbağlı problemlər 3. Kənddən şəhərə köç 4. Türkiyədə urbanizasiya	Oğuz IŞIK (1995). “1980 sonrası Türkiye’de Kent ve Kentleşme”, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, Yüzyıl Biterken, Cilt 12. ss.782-801 Işık, Oğuz & PINARCIOĞLU Melih (2001) <i>Nöbetleşe Yoksulluk: Gecekondulaşma ve Kent Yoksulları, Sultanbeyli Örneği</i> , İstanbul: İletişim Yayınları.
13.	Miqrasiya	1. Miqrasiya və onun səbəbləri 2. İmmiqrantların növləri 3. Tarixdə böyük köç hərəkətləri 4. Qlobal Miqrasiya Məlum İmmiqrantların Hesablanması Proble 5. Osmanlı	Özmete, E. (2012). Kırsal Kalkınma İçin Kadınların Güçlendirilmesi: Sosyal Hizmet Modelleri. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 117-128.
14.	Özünüməşğulluq	1. Müasir cəmiyyətdə özünüməzmunu və əhəmiyyəti 2. Öz-özünə işləyənlərin tipologiy 3. Özünüməşğulluqdan əldə olunan onun alınmasının xüsusiyyətləri 4. Özünüməşğulluqdan əldə edilən vergiyə cəlb edilməsi 5. Öz-özünə işləyənlərin gəliri ilə arasındakı fərq 6. Özünüməşğulluq siyasəti	Yolcuoğlu, İ. G. (2009). Türkiye’de Çocuk Koruma Sisteminin Genel Olarak Değerlendirilmesi. Aile vmi Toplum 11(5), 43-57.
15.	Məşğulluq və sosial iş əlaqəsi	Müasir cəmiyyətdə özünüməşğulluğ məzmunu və əhəmiyyəti. Öz-özünə i tipologiyası. Özünüməşğulluqdan əldə gəlir və onun alınmasının xüsusiyyətləri Özünüməşğulluqdan əldə edilən gəliri cəlb edilməsi. Öz-özünə işləyənlərin əmək haqqı arasındakı fərq. Bazar iç şəraitində özünüməşğulluq siyasəti	Oğuz IŞIK (1995). “1980 sonrası Türkiye’de Kent ve Kentleşme”, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, Yüzyıl Biterken, Cilt 12. ss.782-801

SEMİNAR-MƏŞĞƏLƏLƏR: HAZIRLIQ VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
- 2) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
- 4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;
- 5) Mövzu üzrə verilən praktik tapşırıqlar və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnməlidir.

DƏRSƏ DAVAMIYYƏT

Təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Davamiyyət limiti üzrə yuvarlaqlaşdırma (7,5 q/b - 8 q/b) tətbiq edilmir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir.

FƏNN ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ (Əyani təhsilalma forması üzrə)

UNEC-də bakalavriat səviyyəsində təhsilin bütün illəri üzrə fənlərin attestasiyası hər biri 50 bal formalaşdıran cari və aralıq qiymətləndirmə (toplam 100 bal) əsasında həyata keçirilir. Cari qiymətləndirmə bakalavrların bilik və bacarıqlarının semestr ərzində qiymətləndirilməsi, aralıq qiymətləndirmə isə imtahan sessiyası zamanı həyata keçirilən qiymətləndirmədir.

Cari qiymətləndirmə üzrə 50 bal bakalavrların semestr ərzində topladıqları **aktivlik və ara qiymətləndirmə** ballarının cəmlənməsi ilə formalaşır. Aktivlik balı hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 20 bal ola bilər və bu bal tədrisi mühazirə və seminar dərsləri ilə həyata keçirilən fənlərdə seminar dərslərində alınan ballar əsasında fənlərin tədris növünə uyğun olaraq formalaşır.

Seminar dərslərində və praktik məşğələlərdə qiymətləndirmə 10 ballıq şkala əsasında həyata keçirilir və həmin ballar EDUMAN sistemində aşağıdakı nisbətlərdə hesaba alınır:

- 10 bal = 5 bal
- 9 bal = 4,5 bal
- 8 bal = 4 bal
- 7 bal = 3,5 bal

- 6 bal = 3 bal
- 5 bal = 2,5 bal
- 4 bal = 2 bal
- 3 bal = 1,5 bal
- 2 bal = 1 bal
- 1 bal = 0,5 bal

Qeyd: fənnin tədris növü mühazirə, seminar və laboratoriya olduğu zaman seminar dərsi üzrə bal nisbəti EDUMAN sistemində 10 bal = 2,5 bal nisbətinə uyğun hesaba alınır:

Seminar dərslərində (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) alınan ballar əsasında formalaşan yekun aktivlik balı aşağıdakı düsturla müəyyən edilir:

$$B = (((b_1+b_2+b_3+\dots+b_n)/s)*m)/10$$

Burada,

B - yekun aktivlik balı;

b - seminar dərslərində alınan müxtəlif ballar;

s - semestr ərzində verilən cavabların sayı;

m - aktivlik balına ayrılan maksimal bal;

10 - bir seminar dərslərində toplanan maksimal baldır.

Bakalavrlar semestr ərzində cəmi 4 dəfə, hər dəfə isə 10 bal aldığı halda maksimal aktivlik balını - 20 balı toplamış olur. Bu halda nəticə sistemdə $((10+10+10+10)/4)*20)/10 = 20$ olaraq hesaba alınır.

Maksimal bal toplaya bilməyənlər isə istədiyi halda 5-ci, 6-cı, 7-ci və s. dəfə cavab verməklə aktivlik balı toplaya bilərlər. Bu zaman müəllim ilkin olaraq həmin qrupda ümumilikdə 4 dəfə cavab verməyənlərdən başlamaqla növbəlilik prinsipi əsasında bakalavrların cavab verməsi üçün imkan yaradır.

Bakalavrlar semestr ərzində seminar dərslərində 4 dəfədən az cavab verdiyi halda çatışmayan cavab sayı sistem tərəfindən "0" bal olmaqla nəzərə alınır. Məsələn, əgər hər hansı təhsilalan bir fənn üzrə semestr ərzində cəmi 2 dəfə seminar dərslərində cavab verib və hər dəfə 10 bal aldığı halda onun yekun aktivlik balı hesablanan zaman həmin təhsilalanın nəticəsi $((10+10+0+0)/4)*20)/10$ kimi hesablanır. Seminar dərslərində ümumiyyətlə balı olmayan tələbənin aktivlik balı isə "0" bal hesab edilir.

Semestr ərzində təhsilalanların hər bir fənn üzrə topladığı nəticə tam olmadığı halda semestrin sonunda sistem tərəfindən adi riyazi qaydada həmin nəticələr yuvarlaqlaşdırılır (məs. 6,5 bal – 7 bal kimi nəzərə alınır).

Ara qiymətləndirmə. Hər bir fənn üzrə semestr ərzində maksimal 30 bal formalaşdıran və ilk 7 tədris həftəsi ərzində keçilmiş mövzular üzrə (7-ci həftə də daxil olmaqla) aparılan qiymətləndirmədir. Ara qiymətləndirmə mərkəzləşdirilmiş qaydada test və ya yazılı üsulda 8-ci və 9-cu tədris həftələri ərzində keçirilir və təhsilalanlara həmin dövrə qədər mühazirəsi tamamlanmayan mövzu üzrə test və ya yazılı cavablandırılan sual təqdim edilmir. Fənlər üzrə (alt qrup fənləri də daxil olmaqla) ara qiymətləndirmə tədris prosesi dayandırılmadan bakalavriat səviyyəsində əks dərəcə növbələrində, magistratura səviyyəsində isə cədvəl üzrə dərəcə olmayan günlərdə, zərurət yarandığı halda isə şənbə günlərində keçirilir. Şənbə günləri ara qiymətləndirmə ilə əlaqədar əmək fəaliyyəti göstərən əməkdaşlara onların istəklərinə uyğun olaraq ara qiymətləndirmənin keçirildiyi təqvim ayı ərzində əlavə istirahət günü - “əvəzgün” verilir.

Ara qiymətləndirmənin cədvəli bir fənn - bir gün prinsipinə əsaslanmaqla ardıcıl günlər üzrə tərtib olunur və 6-cı tədris həftəsinin sonuna qədər UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 30 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda keçirilən ara qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 3 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalana fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Ara qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (habelə olduğu halda texniki problem yaranmış imtahanlar) 11-ci tədris həftəsi ərzində eyni qaydada ardıcıl günlərdə keçirilir.

Qabiliyyət tələb edən fənlər üzrə ara qiymətləndirmə semestr ərzində yerinə yetirilən və hər biri 5 bal üzərindən qiymətləndirilən 6 fərdi işin (hər ay ərzində 2 iş olmaqla) qiymətləndirilməsi əsasında təmin olunur.

Fənlər üzrə ara qiymətləndirmə onların tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq və ya yazılı üsullardan birinin istifadə

edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilmir.

Bakalavriat və magistratura səviyyələri üzrə təhsilalanlara 75%-lik davamiyyət limiti tətbiq edilir. Fənn üzrə bu həddi aşanlar həmin fənn üzrə aralıq qiymətləndirməyə (sessiya imtahanına) buraxılmır. Davamiyyət limitini aşmayan əyani təhsilalanlar üçün həmin fənn üzrə davamiyyətə görə bal verilmir. Qiyabi təhsilalma forması üzrə isə davamiyyət səviyyəsindən asılı olaraq maksimum 10 bal verilir.

Aralıq qiymətləndirmə. Test, yazılı, qarışıq, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından biri ilə hər semestrin sonunda keçirilən sessiya imtahanıdır. Bu imtahanlarda təhsilalanların qiymətləndirilməsi 50 bal üzərindən hər bir imtahan üsulu üzrə müəyyən edilən qaydada həyata keçirilir.

Aralıq qiymətləndirmə semestr ərzində keçilmiş bütün mövzular üzrə tərtib edilən testlər, yazılı və ya şifahi imtahan sualları (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) əsasında həyata keçirilir. Bu qiymətləndirmənin cədvəli imtahanlar arasında minimum 2 gün fasilə verilməklə tərtib olunur. İmtahan cədvəli 13-cü tədris həftəsində UNEC-in saytında elan edilir.

Test üsulunda keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 50 test təqdim olunur. Testlərin hər biri 1 balla qiymətləndirilir və səhv cavablandırılmış testlər düz cavablara təsir etmir. Yazılı üsulunda (qabiliyyət tələb edən fənlər istisna olmaqla) keçirilən aralıq qiymətləndirmə zamanı isə hər bir fənn üzrə təhsilalanlara 5 sual təqdim olunur. Bu qiymətləndirmə zamanı hər bir təhsilalan fənlərin xüsusiyyəti nəzərə alınmaqla müxtəlif vaxt müddətləri verilir. Bu vaxt müddətləri UNEC Elmi Şurasının qərarı ilə müəyyən edilir.

Aralıq qiymətləndirmə üzrə üzrlü imtahanları (texniki problem yaranmış imtahanlar da daxil olmaqla) sessiya bitdikdən sonra eyni qaydada ardıcıl günlər ərzində keçirilir.

Fənlərin tədrisi formasından (əyani, hibrid və ya online) asılı olmayaraq bütün imtahanlar universitetin imtahan zallarında və ya bu məqsədlə müəyyən edilən auditoriyalarda test, qarışıq, yazılı, şifahi və ya qabiliyyət imtahanı üsullarından birinin istifadə edilməsi ilə keçirilir. Bu qiymətləndirmə üzrə nəticələr kağız formasında arxivləşdirilir.

Cari və aralıq qiymətləndirmə. Tədrisi mühazirə və seminar dərslərindən ibarət olmaqla həyata keçirilən fənlərdə cari qiymətləndirmə üzrə 50 balın 20 balı aktivlik balı hesabına (10 bal = 5 bal nisbətində seminar dərslərində toplanan bal), 30

balı isə ara qiymətləndirmə əsasında təmin edilir. Aralıq qiymətləndirmə üzrə 50 bal - test və ya yazılı üsulda keçirilən sessiya imtahanı əsasında formalaşır.

İMTAHAN VƏ İMTAHANA GƏDƏR TOPLANAN BALLAR ƏSASINDA SEMESTR NƏTİCƏSİNƏ GÖRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	çox yaxşı	B
71-80 bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

QEYD: İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmayacaq.

TƏCRÜBƏ

Bu fənn üzrə istehsalat təsrübəsi yalnız ixtisas qrupları üzrə nəzərdə tutulub.

TƏRTİB ETDİ:

i.e.d.,dos.Qurbanova Fəridə Əhməd qızı